

УДК 004.3.06

АНАЛІЗ ІТ-СЕКТОРУ РИНКУ ПРАЦІ

Турчин О.П.

Київський національний університет культури і мистецтв

У статті проведено концептуальний аналіз ІТ-сектору ринку праці та охарактеризовано основні види можливих ІТ-спеціальностей. Складено список переліку спеціальностей від найбільш перспективного до менш затребуваного з позиції попиту на ринку праці.

Ключові слова: інформаційні технології, ринок праці, ІТ-сектор, ІТ-спеціалісти, попит та пропозиція.

Постановка проблеми. В Україні ринок ІТ ще досить молодий, але він розвивається швидкими темпами. Інформаційні технології є чи не єдиною індустрією, яка вже декілька років демонструє загальне зростання на рівні 40%. Це пов'язано не тільки із можливостями України, а із загальною кон'юнктурою світового ринку.

Але при цьому Україна вже зараз відчуває брак фахівців з інформаційних технологій. За даними дослідження Exploring Ukraine IT Outsourcing Industry 2014, українські вищі навчальні заклади щорічно випускають близько 16 тис. фахівців у сфері інформаційних технологій, але тільки 4-5 тис. з них працевлаштовуються за фахом. Разом з тим фахівці галузі ІТ є найбільш затребуваними кандидатами на ринку праці: на одного фахівця в цій сфері може припадати до п'яти відкритих вакансій.

Проникнення ІТ в найрізноманітніші сфери людської діяльності сприяє диверсифікації самого ІТ-сектору, що, з одного боку, викликає трансформацію традиційних ІТ-спеціальностей, з іншого боку, стимулює появу на ринку нових. Такий розвиток ситуації сприяє зростанню розриву між системою ІТ-освіти і ринком праці та призводить до того, що сьогодні по ряду нових ІТ-спеціальностей, затребуваних на ринку праці (наприклад, Project Manager / Product Manager, QA Engineer / Test Engineer) жоден вуз країни не готує фахівців. Ще однією причиною дисбалансу попиту та пропозиції в ІТ-спеціальностей є орієнтація вищих навчальних закладів на підготовку фахівців широкого профілю, в той час як на ринку праці затребувані фахівці в більш вузьких предметних областях [11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам зайнятості, пов'язаної з інформаційно-комунікаційними технологіями, у зарубіжній економічній науці приділяється значна увага. Низка зарубіжних дослідників – М. Кастельс [8], Д. Тапскотт [21] – присвятили свої праці аналізу дистанційної роботи. М.Г. Мамедова [11; 12; 13; 14], Ф.Р. Мамедзаде [11; 12; 13; 14], А.В. Шулепов [16; 17], Л.В. Земнухова [5] присвятили свої праці дослідженням ринку праці ІТ-спеціалістів. Серед вітчизняних учених теоретичні та прикладні аспекти проблем зайнятості населення набули розвитку в працях Д. Богині [1], О. Грішнєвої [2; 3], Е. Лібанової [9; 10], Л. Зубик [6; 7], Л. Гук [4].

Ціль даної статті – зорієнтувати кандидата згідно дослідженням ринку праці та підказати, на які ІТ-профелі слід звернути увагу в першу чергу.

Виклад основного матеріалу. Інформаційні технології – ключова область на ринку праці в

Україні. Програмісти, розробники, системні адміністратори на сьогодні найбільш затребувані фахівці. За деякими спеціальностями на одного фахівця може припадати до 5 відкритих вакансій.

Україна посіла перше місце в Європі за кількістю ІТ-фахівців. Як повідомляє портал IT Outsourcing News, на сьогоднішній день понад 100 тисяч українських програмістів працюють в різних компаніях, а попит на ІТ-фахівців на світовому ринку продовжує рости. Кількість ІТ-спеціалістів в Україні є найбільш швидкозростаючим у Європі. Очікується, що до 2020 року кількість ІТ-фахівців в країні наблизиться до позначки 200 тисяч.

Кількість вакансій на jobs.dou.ua зросла майже на 40% в порівнянні з жовтнем 2015 (2 731 проти 1 731), те ж саме з відгуками на посади (5 691 і 4 122). У жовтні 754 компанії розмістили вакансії на ДОУ, рік тому їх було 566.

У порівнянні з 2015, зросла частка фронтенд-вакансій і DevOps. В основному за рахунок C++, Java і.NET. Але в абсолютних цифрах росте все: наприклад, Java вакансій в січні-жовтні 2016 опубліковано 1 588 шт. проти 1 293 в 2015, у.NET – 1 833 і 1 357 відповідно (рис. 1).

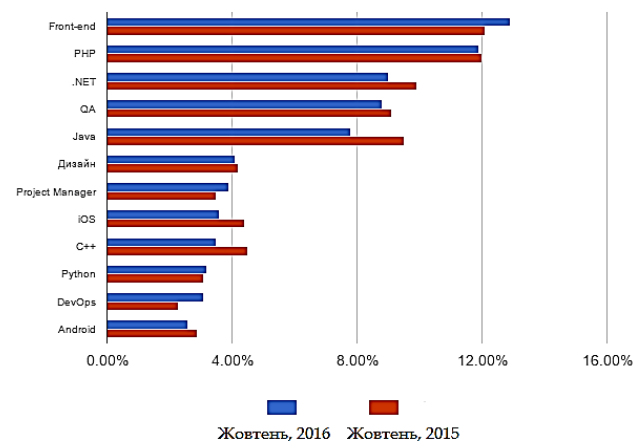

Рис. 1. Кількість вакансій за категоріями

У регіональному аспекті динаміка вакансій виглядає приблизно таким чином (рис. 2).

Кількість вакансій для джуніор (без досвіду роботи або з досвідом роботи менше року) зросла на 71%: в 2015 таких вакансій було 794, в 2016 – 1 360. Це, відповідно, 5,7% і 6,5% всіх вакансій.

За даними зарплатного опитування на ДОУ, середні зарплати стабільні, але в рамках окремих категорій і напрямків є помітні коливання.

Майже половина усіх зайнятих в ІТ-сфері живуть та працюють у Києві (рис. 5).

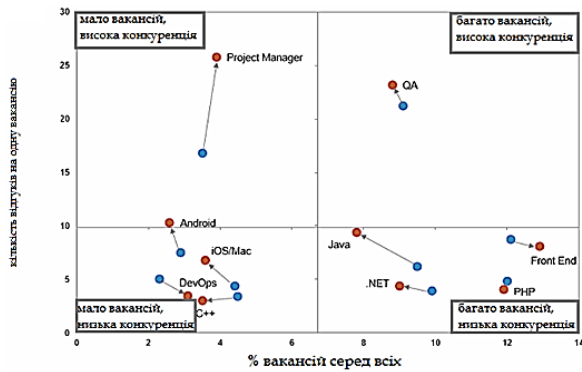

Рис. 2. Кількість вакансій, конкуренція між пошуковцями роботи та динаміка 2015 vs 2016

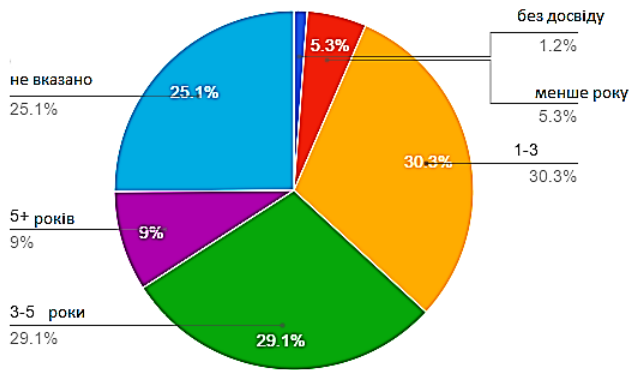

Рис. 3. Вимоги до досвіду роботи у вакансіях

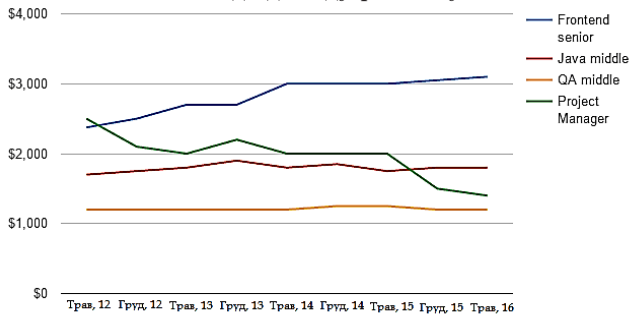

Рис. 4. Динаміка середніх зарплат на DOU

Аналізуючи результати дослідження ІТ-спеціальностей на ринку праці за 2015 рік, опубліковані на порталі dou.com, виявлено, що близько 61% українських ІТ-фахівців працюють на аутсорсингу [19].

За оцінками на даному порталі, досить часто українських ІТ-фахівців запрошують на роботу за кордон, в основному до Польщі, Німеччини, Великобританії, Ізраїлю та США.

Програмісти, які володіють С, С++, Java, телекомунікації є затребуваними на ринку Польщі.

Список літератури:

1. Богиня Д.П. Соціальні пріоритети у подоланні фінансово-економічної кризи [Текст] / Д.П. Богиня // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 6, Т. 2.
2. Грішнова О.А. Кадрове забезпечення ефективної системи антикризового корпоративного управління [Текст] / О.А. Грішнова, С.Р. Жорова // Проблеми економіки. – 2014. – № 1.
3. Грішнова О.А. Формування людського капіталу в системі освіти і професійної підготовки [Текст] / О.А. Грішнова // Автореф. дис. – К., 2012.
4. Гук Л.П. ІТ-зайнятність як інноваційний сегмент ринку праці [Текст] / Л.П. Гук // Моніторинг соціально-економічних трансформацій. – 2013.
5. Земнухова Л.В. ІТ-роботи на ринку праці [Текст] / Л.В. Земнухова // Sociology of science and technology. – 2013. – Volume 4, № 2.

Технологіями підвищеного попиту у США є програми для iPhone, SalesForse.com, HTML5, MySQL.

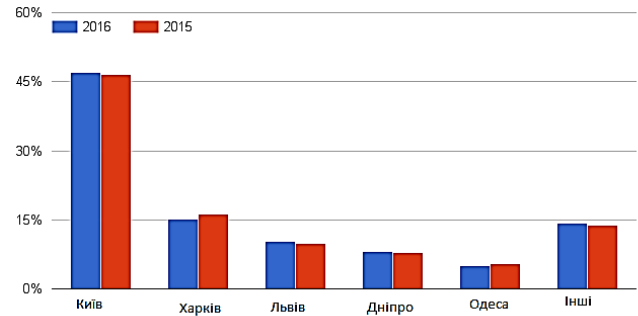

Рис. 5. Регіональний розподіл вакансій

Економісти-інформатики, програмісти, менеджери з мобільного маркетингу, проект-менеджери, спеціалісти з управлінського консалтингу та розвитку бізнесу, фахівці сфери телекомунікацій та фахівці соціальних мереж досягли великої популярності у Німеччині [20].

Роботодавці на ринку праці Великобританії вказують наступний перелік технологій. Перше місце займає попит на фахівців із знаннями технології SQL. Приблизна кількість вакансій складає біля 20000. Друге місце посідають фахівці із знаннями мови програмування С, С++, С# (близько 14000 вакансій). Третє місце займає Net. Четверте – Java. П'яте – SQL Server, ASP, JavaScript. [15]

У рамках співпраці з Європейським Союзом Україна приєдналась до програми «Горизонт-2020». У зв'язку із цим українські ІТ-фахівці мають можливість брати участь у міжнародних проектах та проводити дослідження разом із колегами з-за кордону [7].

Аналіз робочої програми на 2016-2017 роки робочої програми свідчить, що найбільш актуальними у ІТ-галузі для Європейської комісії є два основні напрямки розвитку: «Майбутній Інтернет» та «Контент» [15].

Висновки. Таким чином було з'ясовано, що найбільше шансів влаштуватись на роботу є у ІТ-фахівців, що мешкають у Києві. Людям, які обирають роботу, керуючись величиною зарплати повинні знати Front-end на високому рівні та мати досвід роботи не менше 5 років. Тим хто прагне працювати за кордоном слід освоїти С++ та С#.

Таким чином було з'ясовано, що в Україні усе стабільно: кількість фахівців зростає щорічно на 20%, зарплати стабільні, аутсорсинг розвивається. Також потрібно не забувати, що ІТ стало невід'ємною частиною сучасного життя і займає значне місце в суспільстві майбутнього.

6. Зубик Л.В. Визначення напрямів коригування змісту підготовки ІТ-фахівців [Текст] / Л.В. Зубик // Нова педагогічна думка. – 2016 – № 1.
7. Зубик Л.В. Сучасні освітні технології. [Текст] / Л.В. Зубик // Нова педагогічна думка. – 2016 – № 1 (85).
8. Кастельс М. Галактика Інтернет: Размышления об Интернете, бизнесе и обществе / Пер. с англ. А. Матвеева под ред. В. Харитоновой. – Екатеринбург: У-Фактория, 2004. – 328 с.
9. Ліанова Е.М. Роль інформації у формуванні ринкової економіки: Моногр. / Ю. Бажал, В. Бакуменко, І. Бондарчук, Н. Грицяк, О. Кілієвич, Е. Лібанова, І. Міхаліна, В. Мунтіян, В. Ребало, В. Тертичка; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів. – К.: К.І.С., 2004. – 348 с.
10. Лібанова Е.М. Ринок праці в економічній системі: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец. / Е.М. Лібанова, Д.П. Мельничук. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 261 с.
11. Мамедова М.Г. Оценка потребности в ИТ-Специальностях при нечеткой исходной информации [Текст] / М.Г. Мамедова, Ф.Р. Мамедзаде // «Искусственный интеллект» 4'2010.
12. Мамедова М.Г. Разработка концептуальных основ интеллектуального управления спросом и предложением на рынке труда специалистов по информационным технологиям [Текст] / М.Г. Мамедова, Ф.Р. Мамедзаде // Процессы управления. – 2012 – № 2 (6).
13. Мамедова М.Г. Ситуационное управление рынком труда специалистов по информационным технологиям [Текст] / М.Г. Мамедова, З.Г. Джабраилова, Ф.Р. Мамедзаде // Проблемы информационных технологий. – Баку, 2014. – № 1.
14. Мамедова М.Г. Концептуальные подходы к интеллектуальному управлению рынком труда ИТ-специалистов [Текст] / М.Г. Мамедова, Ф.Р. Мамедзаде // Informasiya texnologiyaları problemləri. – 2013. – № 2 (8).
15. Шляхи розвитку української науки: інформаційно-аналітичний бюлетень [Текст] / відп. ред. Л. Чуприна; упор. О. Натаров. – Київ: Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, 2015. – № 11 (121).
16. Шулепов А.В. Построение экспертной системы выбора рациональной стратегии на рынке труда для выпускника вуза [Текст] / А.В. Шулепов // Вестник кибернетики. – 2009. – № 8.
17. Шулепов А.В. Расчет капитализации инженера выпускника вуза на рынке труда [Текст] / А.В. Шулепов // Вестник кибернетики. – 2008. – № 7.
18. Ринок праці 2016: 100 тис. програмістів, бум ІТ-шкіл [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dou.ua/enta/articles/jobs-and-trends-2016/> from=fp_top1m_also
19. Скільки в Україні програмістів і де вони працюють: дослідження ІТ-ринку праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/> /news/-/361504/skilky-v-ukrayini-programistiv-i-de-vonyu-prasyuyut-doslidzhennya-it-rynku-pratsi
20. У програмістів немає шансів на провал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com>
21. Don Tapscott. GROWN UP DIGITAL: How the Net Generation is Changing the World [Текст] / Tapscott Don. – 2008.

Турчин О.П.

Киевский национальный университет культуры и искусств

АНАЛИЗ ВЫБОРА ИТ-ПРОФИЛЯ НА РЫНКЕ ТРУДА

Аннотация

В статье проведен концептуальный анализ ИТ-сегмента рынка труда и охарактеризованы основные виды возможного ИТ-профилей. Составлен список перечня ИТ-профилей от наиболее перспективного в менее востребованного с позиции спроса на рынке труда.

Ключевые слова: информационные технологии, рынок труда, ИТ-профиль, ИТ-специалисты, спрос и предложение.

Turchyn O.P.

Kyiv National University of Culture and Arts

ANALYSIS SELECT IT PROFILE IN THE LABOR MARKET

Summary

In the article the conceptual analysis of the IT segment of the labor market and describes the main types of possible IT profiles. A list of list of IT profiles of the most promising of the less sought after positions in demand in the labor market.

Keywords: information technology, labor market, profile of IT, IT professionals, supply and demand.